

Praha – březen 1848: schůze ve **Svatováclavských lázních** → **petice císaři** – liberální, národnostní, státoprávní požadavky

X centralismu

→ federalizovaná konstituční monarchie

- *každého roku buď v českém nebo moravském hlavním městě shromážděn sněm korunních zemí*
- *zavedení úřadů v Praze*
- *úplná rovnoprávnost české národnosti s německou ve školách a úřadech*
- *vykoupení z roboty, zrušení poddanství*
- *obecní samospráva*
- *úředníci aby dokonale ovládali oba v zemi panující jazyky*
- *svoboda tisku*
- *svobodné právo shromažďovat se, svatost tajemství dopisů, pojištění osoby proti zatknutí bez předešlého soudního uznání*

→ císař odpověděl **kabinetním listem** (duben) – kladně

V souvislosti s čím se začaly vyhrocovat česko-německé vztahy?

„kdyby státu rakouského nebylo již odedávna, musili bychom v interesu Evropy, ba humanity (tj. civilizace) samé přičinili se co nejdříve, aby se utvořil“

→ proč?

austroslavismus → federalizované Rakousko – Slované oporou

X kdy krach této myšlenky?

Ten Windischgrätz! Svolali jsme na Žofín Slovanský sjezd. A on hned zesílil v Praze hlídky. A to víte – jak začnou chodit ulicemi stráže po dvou po třech, tak to Pražáky znervózní. V Celetné se něco semlelo a začalo se střílet. Windischgrätzová vykoukla z okna, a nějaká zbloudilá kulka – pic!, a bylo po ní. Umíte si představit, jak to Windischgrätze dopálilo. Vojsko hned do ulic a naši začali stavět barikády.

J. Cimrman

červen 1848: **Slovanský sjezd** – Slované z habsburské monarchie
(+nejradikálnější Poláci z Poznańska + **ruský anarchista *Michail Bakunin***)

Bakunin v roce 1849 a na Nadarově fotografii z 60. let
sbratřovací mše na Koňském trhu → boje mezi vojskem a radikály,
zejm. studenty
→ jejich samozvaný vůdce **Josef Václav Frič** už se chvěl nedočkavostí, až se „do toho začne mlátit“

pražské povstání bylo pro něj dokladem, „že
*vzkřísený a politicky probudilý náš lid přestal již
býti davem nedomřilých sket a zotročilých šosáků*“

= svatodušní bouře

→ i v Praze vyrostly barikády

Je na vyobrazených výjevech něco nezvyklého?

→ revoluce jako první potlačena
v Praze

Vídeň – jedná **říšský sněm** (i čeští poslanci jako František Palacký či František Ladislav Rieger)

→ jaký měl úkol?

řeč poslance za rakouské Slezsko **Hanse Kudlicha**:

„V tomto shromáždění panuje významný rozpor: je jistou ironií, slyšíme-li, že si suverénní rakouský lid dává sám ústavu vybudovanou na demokratických principech, a přitom ve všech provinciích panuje stav, který se v podstatě příliš neliší od starého nevolnictví. I když je dnes snad rozsah omezení menší než dříve, nelze přehlédnout rozpor v tom, sedí-li vedle sebe poddaní a svobodní občané. Pro mne nejsou pojmy poddaný a občan slučitelné.“

→ **zrušení roboty a poddanství** (zákonem ze 7. září 1848)

říjen 1848: další ozbrojené povstání ve Vídni
(dav zlynčoval ministra války *hraběte Latou-
ra*)

← kvůli situaci v *Uhrách* – zde symbolem re-
voluce *Lajos Kossuth*

počátky revoluce
rovněž v březnu →
požadavek větší sa-
mostatnosti Uherské-
ho království →
v Pešti vytvořena
uherská vláda → svo-
lala uherský sněm

X začíná se otevírat hluboká propast mezi **Maďary a Chorvaty**
→ ban *Jelačić* a jeho vojsko
vídeňská vláda se rozhodla se Jelačice podpořit a vyslala mu na pomoc vojenské oddíly X vídeňští demokraté, kteří sympatizovali s uherskou revolucí, nedovolili vojákům odjet na maďarská bojiště → povstání X Windischgrätzem a Jelačicem krvavě potlačeno → ve Vídni výjimečný stav → **císař do olomoucké pevnosti, říšský sněm do Kroměříže**

2. prosince 1848 nastoupil na trůn nový císař *František Josef I.*

Sněmovní sál na arcibiskupském zámku v Kroměříži

X 7. března 1849 **kroměřížský sněm** za vojenské asistence **rozpuštěn**

→ nová ústava (nazývána *Stadionova* podle ministra vnitra Franze hraběte Stadionu) opět vydána z moci panovníka jako zákonodárce (**oktrojovaná**)

Co spojuje Windischgrätze, Jelačice a Radeckého?

Uhry – v dubnu 1849 byli uherským sněmem Habsburkové sesazeni
→ Lajos Kossuth vyhlásil republiku

X František Josef I. požádal o vojenskou pomoc **ruského cara**

→ uherská revoluční armáda **kapitulovala** 13. srpna 1849 u **Világose**

→ Uhry byly za cenu vojenského teroru opět připojeny k centrálně spravované říši

→ císař se postupně navracel k absolutnímu způsobu vlády

